Sampo Seppänen
3.10.2022

Eduskunnan valtiovarainvaliokunnan verojaosto
sara.kuitunen@eduskunta.fi

Asia: Hallituksen esitys eduskunnalle energiaverotusta koskevan lainsäädännön muuttamisesta

Energiateollisuus ry:n lausunto

Energiateollisuus ry (ET) kiittää mahdollisuudesta lausua kyseiseen asiaan ja toteaa asiasta seuraavaa:

Hallituksen tavoite on lisätä biokaasun tuotantoa – vero vääränlainen signaali

Hallitus on asettanut tavoitteeksi kasvattaa biokaasun tuotantoa 4 TWh:iin vuoteen 2030 mennessä. Tästä 2,5 TWh käytettäisiin liikenteessä ja loput 1,5 TWh teollisuudessa ja lämmityksessä. Tavoitteen saavuttamiseksi Suomessa tarvitaan merkittävä määrä uusia biokaasulaitoksia. Investointien toteutumisen kannalta on keskeistä, että biokaasu on tulevaisuudessa kilpailukykyistä. Hallituksen esitysluonnoksen mukainen vero biokaasulle heikentää sen kilpailukykyä ja siten sillä on heijastusvaikutuksia biokaasun investointipäätöksiin. Biokaasun verotus, tuet ja muu sääntely ovat muuttuneet viime vuosina perustavanlaatuisesti. Jatkuvat muutokset heikentävät projektien kannattavuuden ennustettavuutta.

Biokaasu korvaa harvoin maakaasua lämmityksessä

Hallituksen esityksessä todetaan, että valtiontuen ylikompensaation välttämiseksi biopolttoaineen verotuen määrä tulee mukauttaa esimerkiksi raakaöljyn tai maakaasun ja biopolttoaineen hinnanvaihtelujen mukaan. Esityksessä vertailukohdaksi on otettu biokaasun nykyiset tuotantokustannukset suhteessa maakaasun nykyiseen hintatasoon, joka on noussut selvästi lähiaikoina. Maakaasun hintatasoa pidetään keskeisenä perusteena siihen, että biokaasun verottomuus on haastavaa säilyttää EU:n valtiontukisäännöksien nojalla. Huolimatta siitä, että bio- ja maakaasu ovat kemiallisilta ominaisuuksiltaan lähes toisiaan vastaavia, lämmöntuotannossa nämä kaksi ovat harvoin toisiaan korvaavia polttoaineita. Ylikompensaation osalta vertailua tehdessä tulee lämmöntuotannon osalta ottaa huomioon laajemmin polttoaineita ja teknologioita. On myös tärkeä huomioida, että biokaasusektorin investoinnit ovat olleet lähiaikoina suhteellisen vähäisiä, jonka valossa ylikompensaation argumenttia voidaan pitää kyseenalaisena.

Biokaasua tuetaan monissa verrokkimaissa - myös verotuilla.

Useassa verrokkimaassa tuetaan monin tavoin biokaasua. Esimerkiksi Ruotsissa biokaasu on verotonta ja sille on annettu EU:n toimesta valtiontukilupa aikaisempien valtiontukisäännösten ollessa voimaassa, joka tuodaan ilmi myös hallituksen esityksessä. Suomi ei ole hakenut kyseistä lupaa, vaikka naapurimaassa se on hankittu. Pidämme valitettavana haluttomuutta aktiivisesti edistää biokaasua edistäviä verotusratkaisuja. Etenkin kun biokaasun lisäämisellä on ollut vahva poliittinen tahto.

Biokaasun investoinnit ja toimintaedellytykset turvattava pitkällä aikavälillä

Biokaasun verotuksen epävarmuus on jatkunut pitkään. Syksyn 2021 talousarvioneuvotteluiden yhteydessä tehdyn linjauksen mukaisesti liikenteessä käytettävälle biokaasulle säädettiin valmistevero ja

lämmityksessä ja työkoneissa käytettävä kestävä biokaasu säädettiin verottomaksi. Nyt sille ollaan kuitenkin asettamassa vero. Tempoileva veropolitiikka heikentää alan tulevaisuudennäkymiä.

Energiateollisuuden näkemyksen mukaan Suomen tulee välttää kaikkia sellaisia toimia, joilla heikennetään biokaasun asemaa markkinoilla. Näin ollen, emme tue biokaasun verottamista, etenkään tilanteessa, jossa investointeja biokaasusektorille tarvittaisiin kipeästi.

Mikäli biokaasun verottomuus on EU:n valtiontukisäännösten mukaisesti mahdoton toteuttaa, tulee biokaasun verotus kiinnittää EU:n minimiverotasolle pysyvästi, jotta taataan osaltaan biokaasun toiminta- ja investointiedellytykset pitkällä aikavälillä.

Muita lisähuomiota liittyen biokaasun verotukseen

Biokaasun verotuksessa on myös muita ongelmia, jotka aiheuttavat vääristymiä markkinalla ja hankaloittavat alan kehitystä. Jakeluverkkoon kytketty biokaasulaitos voi myydä kaasuaan verottomasti vain saman jakeluverkon alueella. Biokaasun alkuperätakuun voi myydä muualle, mutta fyysisesti kaasua ei tällä hetkellä voi siirtää muualle. Biokaasulle tulee vero, kun se myydään jakeluverkon ulkopuolelle virtuaalisella kauppapaikalla. Pienissä jakeluverkoissa ei usein ole riittävästi kysyntää tuotetulle biokaasulle. Tämä johtaa siihen, ettei tällä hetkellä investoida uusiin biokaasulaitoksiin, jotka olisivat liitettyjä jakeluverkkoon. Biokaasulla olisi tällä hetkellä kysyntää erityisesti teollisuudessa. Sitä ei kuitenkaan ole markkinoilla tarjolla, eikä verkkoon kytkettyjä laitoksia ole suunnitteilla epäjohdonmukaisen verokohtelun vuoksi.

Energiateollisuuden kanta on, että kotimaisen biokaasun tulisi olla myytävissä verottomasti mihin tahansa Suomen kaasujärjestelmän alueella virtuaalisesti, ilman kytkentää kaasun fyysiseen siirtoon.

EU:n joulukuussa julkaistun kaasumarkkinaa koskevan asetusesityksen artiklassa 18 velvoitetaan kaasujen monisuuntaisen siirtymisen (reverse flow) mahdollistamiseen. Suomen tulisi mahdollistaa asia viivyttelemättä virtuaalisesti, jotta kotimainen biokaasusektori pääsisi kehittymään.

Lopuksi

Suomen hallituksen tavoite on edistää biokaasun tuotantoa ja käyttöä kotimaassa. Tavoite on kasvattaa biokaasun tuotantoa 4 TWh:iin vuoteen 2030 mennessä. Tavoite on kunnianhimoinen mutta mahdollinen. Sen saavuttaminen vaatii, että laitosten kannattavuus on ennustettavaa ja poliittiset päätökset luovat positiivisia näkymiä alalle. Politiikassa on viime vuosina haluttu tehdä biokaasua edistäviä päätöksiä, ja juuri nyt tulisi antaa alan kehittyä ilman haitallista puuttumista markkinaolosuhteisiin. Verotuksen kiristäminen on tavoitteen vastainen toimi, joka heikentää toimijoiden investointihalukkuutta.

Lisätietoja: Sampo Seppänen, sampo.seppanen@energia.fi, 050 340 7716